МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеська національна академія харчових технологій

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Діагностика внутрішнього стану підприємства

Вибіркова навчальна дисципліна

Мова навчання - українська

Освітньо-професійна програма Управління бізнесом

Код та найменування спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Шифр та найменування галузі знань 07 Управління та адміністрування

Ступінь вищої освіти бакалавр

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою академії

2020

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою управління бізнесом Одеської національної академії харчових технологій

РОЗРОБНИКИ, Шалений Володимир Анатолійович, доцент кафедри управління бізнесом, кандидат економічних наук, Колесник Володимир Іванович, доцент кафедри управління бізнесом, кандидат економічних наук, Немченко Ганна Валеріївна, асистент кафедри управління бізнесом

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри управління бізнесом
Протокол від «__» _____ 20___ р. №___

Завідувач кафедри _____ Басюркіна Н.Й.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(код та найменування спеціальності)

Голова ради _____ Мардар М.Р.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми_____ Бровкіна Ю.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Розглянуто та схвалено Методичною радою академії
Протокол від «__» _____ 20___ р. №___

Секретар Методичної ради академії _____ Мураховський В.Г.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

1 Пояснювальна записка
1.1 Мета та завдання навчальної дисципліни
1.2 Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти
1.3 Міждисциплінарні зв’язки
1.4 Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС
2 Зміст дисципліни:
2.1 Програма змістовних модулів
2.2 Перелік практичних робіт
2.3 Перелік завдань до самостійної роботи
3 Критерії оцінювання результатів навчання
4 Інформаційне забезпечення

1. Пояснювальна записка

1.1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни "Діагностика внутрішнього стану підприємства" є формування у студентів системи знань та навичок кваліфіковано проводити діагностику економічного стану вітчизняних господарюючих суб'єктів та визначати резерви покращення економічного стану в цілому, окремих його функціональних складових, використовувати інструментарій економічного аналізу для пошуку шляхів покращення економічного та фінансового стану підприємств; робити обґрунтовані висновки щодо перспектив економічного та фінансового розвитку організацій різних форм власності. Завданнями вивчення дисципліни "Діагностика внутрішнього стану підприємства" є висвітлення теоретико-методологічних аспектів діагностики економічного стану підприємства, а також питання інформаційного забезпечення її проведення; закріплення комплексу знань і практичних навичок проведення діагностики внутрішнього стану вітчизняних суб'єктів господарювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

– теоретичні аспекти діагностики внутрішнього стану вітчизняних підприємств;

– особливості організації фінансової діяльності на підприємстві;

– головні завдання і джерела інформації для проведення фінансової діагностики діяльності суб'єктів господарювання;

– теоретико-методологічні та методичні аспекти діагностики ресурсів підприємства;

– теоретико-методологічні та методичні аспекти діагностики витрат та фінансових результатів діяльності підприємства;

– теоретико-методологічні та методичні аспекти оцінки фінансового стану підприємства, його фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності;

– шляхи, способи та прийоми дослідження процесів, явищ та предметів при оцінці окремих господарських ситуацій, пов'язаних з нестабільністю фінансового стану;

– особливості організації аналітичної роботи на підприємствах;

вміти:

– застосовувати інструментарій економічного аналізу для діагностики економічного та фінансового стану підприємства;

– визначати економічні та фінансові показники діяльності суб'єктів господарювання;

– застосовувати ефективні методи і прийоми фінансового аналізу з метою виявлення впливу позитивних і негативних факторів на діяльність підприємства;

– обґрунтовувати висновки на підставі результатів аналітичних результатів та знаходити шляхи поліпшення стану підприємств.

1.2. Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Діагностика внутрішнього стану підприємства» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність та освітньо-

професійній програмі «Управління бізнесом» підготовки бакалаврів.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність діяти відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК):

ФК2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ФК3. Розуміння форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин.

ФК5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

ФК6. Знання і розуміння нормативно-правового регулювання у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

ФК8 Знання і розуміння основ обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН 4. Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності..

ПРН 5. Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 7. Проявляти ініціативу і підприємливість в різних напрямах професійної діяльності, брати відповідальність за результати.

ПРН 10. Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

ПРН 11. Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПРН 13. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.

ПРН 14. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати на практиці.

ПРН 16. Використовувати знання основ обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.

1.3. Міждисциплінарні зв'язки

Попередні – основи підприємництва, економіка підприємництва, управління витратами, організація виробництва, статистика, послідовні – бізнес-планування, ризикологія, діагностика проектів, зовнішньоекономічна діяльність, інвестиційний менеджмент.

1.4. Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Кількість кредитів ECTS- 3, годин - 90

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
денна	40	20	20
заочна	20	10	10
Самостійна робота, годин	Денна - 50	Заочна - 70	

2. Зміст дисципліни

2.1. Програма змістовних модулів

Змістовний модуль 1: Теоретико-практичні аспекти діагностики ресурсів підприємства

№ теми	Зміст теми	Годин	
		Денна	Заочна
1.	**Діагностика виробничої програми та виробничої потужності підприємства.** Сутність економічних категорій, показники використання виробничої потужності та виробничої програми (економічний зміст, порядок розрахунку, методичний інструментарій оцінки ефективності формування та використання). Діагностика показників реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2	1
2.	**Діагностика формування та використання технічної бази підприємства.** Діагностика руху, структури та стану основних засобів. Оцінка амортизаційної політики підприємства. Методичні засади діагностики ефективності використання та відтворення основних засобів та устаткування підприємства.	4	2
3.	**Діагностика оборотних активів підприємства.** Методичні засади оцінки структури оборотних активів, діагностики ефективності використання оборотних активів підприємства. Діагностика ефективності формування та використання матеріальних ресурсів підприємства. Оцінка резервів підвищення ефективності управління оборотними активами.	2	1
4.	**Діагностика трудових ресурсів підприємства.** Методичні засади оцінки структури трудових ресурсів підприємства, діагностики ефективності використання трудових ресурсів підприємства. Оцінка резервів підвищення ефективності управління трудовими ресурсами. Діагностика оплати праці на підприємстві.	2	1
Всього		10	5

Змістовний модуль 2: Діагностика економічних та фінансових результатів діяльності підприємства

№ теми	Зміст теми	Годин	
		Денна	Заочна
5.	**Діагностика поточних витрат підприємства та собівартості продукції.** Сутність економічних категорій. Діагностика ефективності формування і управління поточними витратами та собівартістю продукції. Оцінка резервів оптимізації витрат. Використання CVP-аналізу для підвищення ефективності управління поточними витратами та собівартістю продукції.	2	1
6.	**Діагностика формування, розподілу та використання прибутку підприємства.** Діагностика формування фінансових результатів на підприємстві. Оцінка джерел надходження прибутків. Діагностика прибутковості роботи підприємства. Оцінка резервів підвищення прибутковості діяльності підприємства.	2	1
7.	**Діагностика фінансового стану підприємства.** Сутність економічних категорій. Діагностика фінансової стійкості підприємства, його ліквідності та платоспроможності в короткостроковому та довгостроковому періодах. Оцінка резервів покращення фінансового стану підприємства.	4	2
8.	**Діагностика економічної та фінансової безпеки підприємства.** Методичні засади оцінки загрози банкрутства та оцінка шляхів фінансового оздоровлення підприємства. Діагностика фінансових ризиків	2	1
Всього		10	5

1.1. Перелік практичних робіт

№ практ. роб.	Назва практичної роботи	Годин	
		Денна	Заочна
1	**Діагностика виробничої програми та виробничої потужності підприємства.** Розрахунок вартісних показників виробничої програми на основі даних статистичної звітності обраного харчового підприємства. Оцінка резервів використання виробничої потужності підприємства. Трендовий аналіз показників реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2	1
2	**Діагностика формування та використання технічної бази підприємства.** Оцінка показників руху, структури та стану основних засобів обраного харчового підприємства. Оцінка відтворювальних процесів на підприємстві на основі аналізу кількісних показників амортизаційної політики. Оцінка ефективності використання основних засобів обраного підприємства. Факторний аналіз показників ефективності використання основних засобів.	4	2
3	**Діагностика оборотних активів підприємства.** Оцінка структури оборотних активів обраного харчового підприємства. Розрахунок та оцінка абсолютних значень і динаміки показників ефективності формування та використання оборотних активів підприємства. Розрахунок показників ефективності використання матеріальних ресурсів. Факторний аналіз показників ефективності використання оборотних активів та матеріальних ресурсів.	2	1
4	**Діагностика трудових ресурсів підприємства.** Оцінка структури трудових ресурсів обраного харчового підприємства, діагностики ефективності використання трудових ресурсів підприємства. Розрахунок та оцінка абсолютних значень і динаміки показників ефективності використання трудових ресурсів та оплати праці. Факторний аналіз показників ефективності використання трудових ресурсів та оплати праці	2	1
5	**Діагностика поточних витрат підприємства та собівартості продукції.** Оцінка структури поточних витрат харчового підприємства за економічними елементами. Розрахунок показників ефективності управління витратим на підприємстві. Факторний аналіз показників ефективності управління витратами**. Побудова функції витрат на основі даних** CVP-аналізу та визначення показнику операційного левереджу.	2	1
6	**Діагностика формування, розподілу та використання прибутку підприємства.** Аналіз структури джерел прибутку обраного харчового підприємства. Розрахунок показників прибутковості роботи підприємства. Факторний аналіз показників прибутковості та визначення резервів зростання прибутку.	2	1
7	**Діагностика фінансового стану підприємства.** Розрахунок показників фінансової стійкості харчового підприємства. Оцінка абсолютних значень та динаміки показників ліквідності підприємства. Оцінка резервів покращення фінансового стану підприємства.	4	2
8	**Діагностика економічної та фінансової безпеки підприємства.** Оцінка ймовірності загрози банкрутства харчового підприємства	2	1

	за низкою методик. Аналіз отриманих результатів. Побудова профілю ризику підприємства на основі результатів розрахунків за темами 2-8.		
Всього		20	10

1.2. Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Види навчальної діяльності	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Опрацювання лекційного матеріалу	10	10
2	Підготовка до практичних занять	10	10
3	Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	10	30
4	Виконання індивідуальних завдань	20	20
Всього		50	70

2. Критерії оцінювання результатів навчання

Нарахування балів за виконання змістовного модуля

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		Форма навчання					
			денна			заочна		
	min	*max*	Кіль-ть робіт	Сумарні бали		Кіль-ть робіт	Сумарні бали	
				min	*max*		*min*	*max*
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Теоретико-практичні аспекти діагностики ресурсів підприємства								
Виконання практичних робіт	1	2	4	4	8	4	4	8
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1/2	2/4	5	5	10	5	10	20
Підготовка до практичних робіт	1	2	4	4	8	4	4	8
Виконання індивідуальних завдань	10	20	1	10	20	1	10	20
Проміжна сума				23	46		28	56
Модульний контроль (тестовий)	30	50		37	54		32	44
Оцінка за змістовий модуль 1				**60**	**100**		**60**	**100**
Змістовний модуль 2: Діагностика економічних та фінансових результатів діяльності підприємства								
Виконання практичних робіт	1	2	4	4	8	4	4	8
Опрацювання тем, не винесених на лекції	1/2	2/4	5	5	10	5	10	20
Підготовка до практичних робіт	1	2	4	4	8	4	4	8

Виконання індивідуальних завдань	10	20	1	10	20	1	10	20
Проміжна сума				23	46		28	56
Модульний контроль (тестовий)	30	50		37	54		32	44
Оцінка за змістовий модуль 2				**60**	**100**		**60**	**100**

4. Інформаційні ресурси

1. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства [Текст] : навч. посіб. / Т. Д. Костенко, Є. О. Підгора, В. С. Рижиков, В. А. Панков. — Вид. 2-ге перероб. та допов. — Київ : ЦУЛ, 2007. — 400 с. Електронний ресурс. Режим доступу. https://www.twirpx.com/file/668823/

2. Лекції з дисципліни „Економічна діагностика” Електронний ресурс. Режим доступу. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=5&ved=2ahUKEwjc05bSpojpAhVy1qYKHc4JDF4QFjAEegQIBhAB&url=http%3A%2F%2Ffiles.khadi.kharkov.ua%2Flaboratoriji%2Fitem%2Fdownload%2F3208_f68c8c6395e9c7e94c6c67501ff27282.html&usg=AOvVaw1VQPNzrHg6ohuYLxJJwYkS

3. Фінансова діагностика. Електронний ресурс. Режим доступу. https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=6&ved=2ahUKEwjc05bSpojpAhVy1qYKHc4JDF4QFjAFegQIBBAB&url=http%3A%2F%2Finternal.khntusg.com.ua%2Ffulltext%2FPAZK%2FUCHEBNIKI%2Ffin_giagnostika.pdf&usg=AOvVaw2e8f8zBA60cI9rVVu2G1XF

1.Карлберг К. Бизнес-анализ с помощью Excel. Пер. с англ. / Изд. Дом «Вильямс», 2000. — 480с.

2. Ковальов В.В., Волкова О.М. Аналіз господарської діяльності: Підручник. – М.: ТК Велбі, Вид-во Проспект, 2007. – 424 с. (на рос. мові).

3. Кононенко О., Маханько О. Анализ финансовой отчетности. – Харьков: ИД «Фактор», 2006. – 200 с.

4. Костирко Р.О. Финансовый анализ. - Харьков: Фактор, 2007. - 784 с.

5. Лисенко, Д. В. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности: учебник для вузов / Д. В. Лисенко. - М. : ИНФРА-М, 2008. - 320 с.

6. Момот Т.В. Оценка стоимости бизнеса: современные технологии. – Харьков: Фактор, 2007. – 224 с. – С. 82-107.

7. Анализ финансовой отчетности компаний. Бенджамин Грэхем, Спенсер Б. Мередит / The Interpretation of Financial Statements Benjamin Graham, Spencer B. Meredith. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2009 - 144 стр., с ил.

8. Бабець Є.К., Горлов М.І., Жуков С.О., Стасюк В.П. Теорія економічного аналізу: Навч.посіб. – К.: ВД «Професіонал», 2007. – 384 с.

9. Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержицька Н. Ю. Фінансовий аналіз:Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 592 с.

10. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: Учебный курс. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: Эльга, Ника-центр, 2004. – 656 с.

11. Бланк И.А. Управление денежными потоками. – К.: Ника-Центр, 2007. - 752 с.

12. Бланк И. А. Управление формированием капитала. – М.: Омега-Л, 2008.– 652 с.
13. Бланк И.А. Управление активами и капиталом предприятия. 2-е издание. Энциклопедия финансового менеджера. Том 2 – К.: Омега-Л, 2008. – 448 с.
14. Бочаров В. В. Комплексный финансовый анализ. — СПб.: Питер, 2005. 432 с.
15. Бочаров В. В. Финансовый анализ. Краткий курс. 2-е изд. - СПб.: Питер, 2009. - 240 с.